

Índex general

Volum I

Sumari	7
Agraïments	11
Preliminar	13
Capítol 1. Introducció	15
1.1. Els informes de recerca del Projecte Internet Catalunya a l'àmbit educatiu no universitari	17
1.2. L'estructura de l'Informe final	19
1.3. Hipòtesis de treball i marcs de referència	22
1.4. La configuració d'un nou marc per a l'educació escolar a la societat de la informació	25
1.5. La concreció del projecte	27
Capítol 2. Vint-i-cinc anys de polítiques d'integració de les TIC als centres docents de Catalunya	29
2.1. Introducció	31
2.2. Els primers passos de la informàtica educativa	32
2.2.1. Iniciatives i experiències pioneres	32
2.2.2. Posicionament del Departament d'Ensenyament	34
2.2.3. Actuacions a la Formació Professional	37
2.2.4. Actuacions al batxillerat i a l'EGB	40
2.2.5. Concepcions i context	44
2.3. El Programa d'informàtica educativa	49
2.3.1. La creació del Programa d'informàtica educativa	49
2.3.2. Equipament informàtic i programari	53
2.3.3. Formació permanent del professorat	58
2.3.4. Aspectes de coordinació i suport	60
2.3.5. L'ensenyament de la informàtica	63
2.3.6. Impacte del PIE i encaix de la tecnologia	66
2.4. L'XTEC abans d'Internet	73
2.4.1. La primera etapa de l'XTEC	73
2.4.2. Aplicacions educatives	76
2.4.3. La base SINERA	78
2.4.4. La formació a distància del professorat	79
2.4.5. Experiències i activitats telemàtiques	81
2.4.6. La primera XTEC com a punt de partida	82
2.5. La informàtica educativa als anys 90.....	84
2.5.1. El marc organitzatiu	84
2.5.2. Dotacions d'equipament	85
2.5.3. TIC, currículum i innovació	91
2.5.4. Formació i coordinació	97
2.5.5. Programari i continguts multimèdia	99

2.5.6. L'esclat d'Internet	103
2.6. L'impuls del Comissionat per a la Societat de la Informació	108
2.6.1. El Comissionat per a la Societat de la Informació	108
2.6.2. El Pla "Catalunya en Xarxa"	110
2.6.3. El projecte Argo.....	111
2.6.4. La potenciació de l'XTEC	116
2.7. El període 2000-2003	121
2.7.1. El Programa "Educació 2000-2004"	121
2.7.2. La Subdirecció General de Tecnologies de la Informació.....	122
2.7.3. Dotacions i infraestructures	125
2.7.4. La consolidació de l'XTEC	129
2.7.5. Formació i coordinació	136
2.7.6. La informàtica en la gestió dels centres educatius	142
2.7.7. Elements de contextualització	144
2.8. El període 2004-2006	154
2.8.1. Documents programàtics	154
2.8.2. L'Àrea TIC del Departament d'Educació	158
2.8.3. Infraestructures i suport tècnic	160
2.8.4. El Projecte Heura	166
2.8.5. Política de programari lliure i Linkat	167
2.8.6. Coneixement i ús de les TIC	169
2.9. Epíleg: Les TIC i la transformació de l'educació	173
2.9.1. L'organització dels centres educatius	174
2.9.2. El pes del discurs polític	177
2.9.3. L'alumne en el centre de la seva educació	179
Capítol 3. Altres estudis sobre Internet i les TIC a l'educació escolar	181
3.1. Introducció	183
3.2. Estudis realitzats a Europa	184
3.2.1. Estudis anteriors a l'any 2003	184
3.3. Estudis realitzats a Europa	184
3.3.1. Estudis anteriors a l'any 2003	184
3.3.2. L'informe PISA 2003 i les TIC	192
3.3.3. L'estudi de la Comissió Europea de l'any 2006	201
3.3.4. L'estudi "E-learning Nordic 206"	215
3.4. Estudis realitzats a Espanya	234
3.4.1. Estudis fins a l'any 2003	234
3.4.2. Les TIC i el sistema espanyol d'indicadors educatius	241
3.4.3. Les escoles espanyoles i l'informe de la Comissió Europea del 2006	249
3.5. Estudis específics de Catalunya	252
3.5.1. Internet a l'avaluació de l'educació primària del 2003	252
3.5.2. Altres estudis	253
Capítol 4. Metodologia	257
4.1. Introducció	259
4.2. Calendari del Projecte	262
4.3. Aspectes metodològics i selecció de la mostra	263
4.3.1. Àmbit territorial i temporal	263
4.3.2. Grandària i disseny de la mostra	264
4.4. Tipus d'enquestació i estructura dels diferents qüestionaris	271
4.5. El treball de camp	275
4.5.1. Desenvolupament del treball de camp	276
4.5.2. Control de qualitat	278
4.6. Estratègia analítica	280
4.6.1. Anàlisi bivariada	281
4.6.2. Anàlisi multivariada	282
Capítol 5. Els centres docents de Catalunya: característiques generals i infraestructura	

tecnològica	285
5.1. Caracterització dels centres	287
5.1.1. Antiguitat	287
5.1.2. Titularitat, ubicació i etapa	287
5.1.3. Grandària i ràtio.....	290
5.1.4. Situació socioeconòmica	291
5.1.5. Rendiment acadèmic	292
5.1.6. Alumnes d'origen extracomunitari	292
5.1.7. Gestió de la informació	293
5.2. Infraestructura tecnològica dels centres	296
5.2.1. Nombre d'ordinadors	296
5.2.2. Usuaris dels ordinadors	297
5.2.3. Pàgina web de centre	297
5.2.4. Servidor i tipus de connexió a Internet	298
5.2.5. Pla estratègic per a la incorporació de les TIC amb finalitats educatives	300
5.3. Infraestructura tecnològica a l'etapa seleccionada	302
5.3.1. Dotació d'ordinadors i ubicació	302
5.3.2. Informàtica i Internet a classe	305
5.3.3. La informàtica i Internet fora d'hores de classe	307
5.3.4. Nombre de responsables d'informàtica	307
5.4. Internet al centre	309
5.4.1. Ús que es fa d'Internet a l'etapa seleccionada	309
5.4.2. Quines tasques es realitzen amb l'ajut d'Internet	309
Capítol 6. L'alumnat i els usos d'Internet a l'escola i a casa	311
6.1. Caracterització general dels alumnes en les diferents etapes educatives	313
6.1.1. Procedència dels alumnes	313
6.1.2. Coneixement i usos lingüístics	314
6.1.3. Rendiment acadèmic	317
6.2. Ús d'Internet	320
6.2.1. En el centre	320
6.2.2. Fora del centre	337
6.3. Expertesa i formació dels alumnes en l'ús d'Internet	364
6.3.1. Habilitats en l'ús Internet	364
6.3.2. Formació dels alumnes en l'ús d'Internet	370
6.4. Percepció sobre Internet i el seu ús en educació	372
Capítol 7. Rendiment acadèmic, influència familiar i ús d'Internet per part de l'alumnat fora del centre.....	375
7.1. Introducció.....	377
7.2. Ús d'Internet fora de l'escola	380
7.2.1. Freqüència d'ús d'Internet fora de l'escola	380
7.2.2. Tipus d'ús d'Internet fora de l'escola	382
7.3. La influència del rendiment acadèmic dels alumnes	389
7.3.1. Rendiment acadèmic i freqüència d'ús de la xarxa	396
7.3.2. Rendiment acadèmic i formes d'ús de la xarxa	415
7.4. La influència de l'àmbit familiar	435
7.4.1. Diferències en les possibilitats d'accés fora del context escolar	436
7.4.2. Influència de l'àmbit familiar en la freqüència d'ús fora del centre	441
7.4.3. Influència de l'àmbit familiar en el tipus d'ús fora del centre	445
7.5. Una anàlisi multivariada de la influència del rendiment i el context familiar	451
7.6. Conclusions	456
Capítol 8. Usos d'Internet i pràctiques docents del professorat de Catalunya	457
8.1. Caracterització del professorat	459
8.1.1. Una professió de dones?	463
8.1.2. Una professió de joves?	463
8.2. Caracterització de la pràctica docent	468
8.2.1. Obertura i participació el professorat en la seva activitat professional	468

8.2.2. Caracterització de l'activitat docent a l'aula: una pràctica per a la societat xarxa?	478
8.3. Ús d'Internet	503
8.3.1. Ús d'Internet al centre	503
8.3.2. Ús d'Internet fora del centre	532
8.4. Expertesa i formació del professorat en Internet	535
8.4.1. Domini d'Internet	535
8.4.2. Característiques de la formació en Internet	537
8.4.3. Formació en l'ús d'Internet amb finalitats educatives	545
8.4.4. Formació a través d'Internet	547
8.4.5. Expertesa i formació del professorat en Internet segons el tipus de pràctiques docents i l'obertura de l'activitat professional	550
8.5. Percepció del professorat sobre la incidència d'Internet en educació	555
8.5.1. Percepció de la incidència d'Internet en la dinàmica de funcionament de l'etapa	555
8.5.2. Percepció de futur sobre la incidència d'Internet en els processos d'ensenyament i aprenentatge de l'etapa seleccionada	559
8.6. Percepció del professorat sobre obstacles i motivacions per a la incorporació d'Internet	562
8.6.1. Percepció d'obstacles per a la incorporació d'Internet al centre educatiu	562
8.6.2. Percepció de motivacions i incentius per a la incorporació d'Internet al centre educatiu	564
8.6.3. Percepció del professorat sobre Internet segons el tipus de pràctiques docents i l'obertura de l'activitat professional	566
Capítol 9. Els factors d'influència en l'ús d'Internet per part del professorat d'educació primària i secundària obligatòria de Catalunya	573
9.1. Els usos d'Internet des de la perspectiva del professorat	575
9.2. Els factors d'influència en els usos d'Internet i les TIC per part del professorat	577
9.3. Factors d'influència en la freqüència amb què el professorat utilitza Internet a les aules	579
9.3.1. Edat, gènere, nivell d'estudis acabats i freqüència d'ús d'Internet a l'aula	579
9.3.2. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula segons l'àmbit de coneixement en què es fa docència	581
9.3.3. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula, quan el professorat és el responsable d'informàtica al centre o a l'etapa	585
9.3.4. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula, en funció de l'etapa educativa	586
9.3.5. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula, titularitat, grandària del centre i tipus de municipi en què està ubicat	587
9.3.6. La influència dels recursos materials i les infraestructures de telecomunicació disponibles en la freqüència d'ús d'Internet a l'aula	588
9.3.7. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula en funció del tipus de suport tècnic rebut	592
9.3.8. Influència de l'expertesa en el domini d'Internet i de la formació rebuda en l'ús instrumental i educatiu de les TIC, en la freqüència d'ús d'Internet a l'aula per part del professorat	593
9.3.9. Freqüència d'ús d'Internet a l'aula i tipus de pràctiques docents per part del professorat	599
9.3.10. Percepcions i creences sobre l'ús educatiu d'Internet i freqüència d'ús d'Internet a l'aula	608
9.4. Factors d'influència en la freqüència d'ús d'Internet a l'aula per part del professorat, una visió de conjunt	615
9.4.1. L'habilitat en la utilització d'Internet i la formació rebuda en l'ús educatiu de la xarxa, factors clau en la freqüència d'ús	620
9.4.2. La influència del tipus de pràctiques educatives en la freqüència d'ús d'Internet a l'aula	621
9.5. Els factors que influeixen en els diversos tipus d'ús d'Internet en les activitats docents que duu a terme el professorat d'educació primària i secundària obligatòria de Catalunya	623

9.5.1. Edat, gènere, nivell d'estudis acabats i tipus d'ús d'Internet en l'activitat docent	625
9.5.2. Tipus d'ús d'Internet en funció de l'àmbit de coneixement en què fa docència el professorat	629
9.5.3. Tipus d'ús d'Internet en funció de la titularitat del centre	632
9.5.4. Tipus d'ús d'Internet per part del professorat, en funció dels recursos materials i les infraestructures de telecomunicació disponibles als centres	634
9.6. Tipus d'ús d'Internet en l'activitat docent en funció del tipus de suport tècnic rebut	637
9.6.1. Influència de l'expertesa en el domini d'Internet i de la formació rebuda en l'ús instrumental i educatiu de les TIC en la manera com s'utilitza Internet a l'aula per part del professorat	638
9.6.2. Usos d'Internet en la pràctica pedagògica en funció del tipus de pràctiques docents que s'atribueix el professorat	643
9.6.3. Percepcions i creences sobre l'ús educatiu d'Internet i tipus d'ús d'Internet en la pràctica pedagògica	653
9.7. Factors d'influència en els tipus d'ús d'Internet en l'activitat docent. Una visió de conjunt	660
9.7.1. Pel que fa a l'ús d'Internet en la preparació de l'activitat docent	660
9.7.2. Pel que fa a l'ús d'Internet en el desenvolupament de l'activitat docent	663
9.8. Discussió sobre els resultats obtinguts	672
9.9. Algunes conclusions i implicacions per al futur	678
Capítol 10. Internet, escola i comunitat en el trànsit a la xarxa?	681
10.1. Introducció	683
10.2. El desenvolupament comunitari a les escoles de Catalunya	686
10.2.1. El concepte de capital social en l'estudi del desenvolupament comunitari	687
10.2.2. Un model d'anàlisi en l'activitat quotidiana escolar	689
10.2.3. L'aula com a context per al desenvolupament comunitari	692
10.2.4. El centre com a context per al desenvolupament comunitari	697
10.2.5. Discussió	703
10.3. Els usos d'Internet com a eina per al desenvolupament comunitari	705
10.3.1. L'ús d'Internet i la generació de capital social: el cas del professorat	708
10.3.2. Diferències en funció de les característiques del centre	710
10.3.3. Diferències en funció de les característiques personals del professorat	715
10.3.4. Anàlisi multivariada dels usos per a la creació de capital social	731
10.3.5. Discussió	735
10.4. L'escola i la inclusió digital dels infants i joves	737
10.4.1. L'anàlisi de les desigualtats digitals dels infants i joves	739
10.4.2. L'escola i la reducció de les desigualtats en l'alfabetització digital	741
10.4.3. Anàlisi multivariada de les desigualtats en l'alfabetització digital	748
10.4.4. Discussió	751
10.5. Conclusions: cap a una escola xarxa?	754
Capítol 11. Acció directiva i usos d'Internet als centres docents	763
11.1. Caracterització dels directors i directores de centre i de l'acció directiva	765
11.1.1. Directors o directores	765
11.1.2. Edat, experiència i estabilitat dels directors i directores	766
11.1.3. Prioritats de l'acció directiva	769
11.1.4. Formes de participació als centres educatius	775
11.2. Expertesa i formació en Internet dels directors i directores dels centres	779
11.2.1. Internet entre les prioritats de formació	779
11.3. Ús d'Internet per part dels directors i directores dels centres	782
11.3.1. Ús d'Internet en l'activitat professional	782
11.3.2. Internet en la comunicació amb la comunitat educativa	784

11.4. Obstacles, necessitats i suports per a la incorporació d'Internet als centres, segons els directors i directores	787
11.4.1. Percepció d'obstacles per a la incorporació d'Internet al centre	787
11.4.2. Percepció de motivacions per a la incorporació d'Internet al centre	788
11.4.3. Percepció de l'actitud del professorat davant la innovació	790
11.4.4. Percepció del lloc d'Internet entre les demandes dels pares	791
11.4.5. Suport per a la incorporació de les TIC i Internet als centres	793
11.5. Caracterització dels responsables d'etapa.....	799
11.5.1. Dispersió de prioritats en l'acció directiva	801
11.5.2. Prioritats en la proposta educativa de l'etapa	804
11.6. Expertesa i formació en Internet dels responsables d'etapa	806
11.7. Ús d'Internet a l'etapa	807
11.7.1. Ús d'Internet en l'activitat professional dels responsables d'etapa	807
11.7.2. Internet en la proposta educativa del centre	810
11.7.3. Ús d'Internet a l'etapa i a classe.....	816
11.8. Obstacles, necessitats i suport per a la incorporació d'Internet als centres, segons els responsables d'etapa	819
11.9. Influència de les polítiques de centre en la freqüència i els tipus d'ús d'Internet per part del professorat	823
11.9.1. La influència de les polítiques de centre en la freqüència amb què el professorat utilitza Internet a la seva aula	824
11.9.2. La influència de les polítiques de centre en la manera com el professorat utilitza Internet en les seves pràctiques docents	827
11.9.3. Discussió sobre els resultats obtinguts	832
Capítol 12. Responsables de les TIC i incorporació d'Internet als centres docents	835
12.1. Caracterització dels responsables de les TIC	837
12.1.1. Càrrec que ocupa al centre i perfil personal	837
12.1.2. Formació acadèmica	838
12.1.3. Formació específica en TIC	839
12.1.4. Antiguitat i experiència dels responsables d'informàtica	840
12.2. Ús d'Internet	842
12.2.1. En la seva activitat professional	842
12.2.2. Com valoren el seu domini d'Internet	843
12.3. Percepció dels responsables d'informàtica en relació amb la incorporació d'Internet al centre	844
12.3.1. Percepció sobre el lloc d'Internet en la proposta educativa del centre	844
12.4. Obstacles, necessitats i suports	846
Capítol 13. Síntesi de resultats i conclusions	849
13.0.1. L'ús educatiu d'Internet als centres docents: una perspectiva general	853
13.0.2. Ús d'Internet a l'aula amb finalitats educatives	853
13.0.3. L'impuls d'Internet amb finalitats educatives per part dels centres	855
13.0.4. El professorat, l'element clau en la incorporació d'Internet als processos d'ensenyament i aprenentatge	857
13.0.5. Rendiment acadèmic, influència de l'àmbit familiar i ús d'Internet per part dels alumnes fora del centre	858
13.0.6. Internet en el desenvolupament comunitari i en la creació de capital social a l'escola, en el trànsit cap a la societat xarxa	859
13.1. Conclusió	860
Bibliografia	863
Índex general	891

Volum II

Sumari	927
Annex 1. Qüestionaris	929
1.1. Dades del centre	931
1.2. Direcció	935
1.3. Responsable d'etapa (coordinació pedagògica)	941
1.4. Coordinació TIC	947
1.5. Professorat	957
1.6. Alumnat	967
Annex 2. Plans de tabulació	977
2.1. Dades del centre	979
2.2. Director del centre	991
2.3. Responsable d'etapa (coordinador pedagògic).....	1003
2.4. Coordinador TIC	1013
2.5. Professorat	1031
2.6. Alumnat	1047
Annex 3. Taules de resultats	1059
3.1. Dades del centre	1061
3.1.1. Taules de resultats en valors percentuals	1073
3.2. Direcció	1085
3.2.1. Taules de resultats en valors percentuals.....	1107
3.3. Responsable d'etapa (coordinació pedagògica)	1129
3.3.1. Taules de resultats en valors percentuals	1145
3.4. Coordinació TIC	1161
3.4.1. Taules de resultats en valors percentuals	1189
3.4.2. Taules de ràtios	1219
3.5. Professorat	1227
3.5.1. Taules de resultats en valors percentuals	1297
3.6. Alumnat	1369
3.6.1. Taules de resultats en valors percentuals.....	1397

